

M E S T O S T R Á Ž S K E

hlavný kontrolór mesta

Námestie Alexandra Dubčeka 300, 072 22 Strážske

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNÉHO KONTROLÓRA MESTA STRÁŽSKE K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU MESTA STRÁŽSKE ZA ROK 2025

I. Úvod

V súlade s § 18f ods. 1 písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a na základe § 16 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

predkladám

ODBORNÉ STANOVISKO

hlavného kontrolóra k Návrhu Záverečného účtu Mesta Strážske za rok 2025.

Použitá legislatíva:

Zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,

Zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v z.n.p.,

Zákon č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení,

Zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí,

Zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií),

Vnútorný predpis č. 2/2005 Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami Mesta Strážske v znení Dodatku č. 1,

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8.decembra 2004 č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.

Záverečný účet

Záverečný účet je dokument, ktorý mesto zostavuje po skončení rozpočtového roka a obsahuje údaje o celkovom hospodárení mesta za rozpočtový rok 2025. Ide o vyhodnotenie plnenia rozpočtu mesta v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie, ako aj prehľad o stave a vývoji dlhu a bilanciu aktív a pasív, prezentuje majetkovú situáciu za účtovné obdobie, ktorým je spravidla kalendárny rok. Záverečný účet mesta podľa § 16 ods. 5 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obsahuje najmä údaje v štruktúrnom členení, tak ako určuje zákon a mestské zastupiteľstvo ho musí prerokovať do šiestich mesiacov od skončenia rozpočtového roka.

Rozpočtové príjmy a rozpočtové výdavky sa vykazujú vo Výkazoch čerpania a plnenia finančného rozpočtu – Mesta Strážske k 31.12.2025.

Stanovisko je spracované na základe zverejneného návrhu Záverečného účtu mesta za rok 2025, ktorý spracovalo ekonomické oddelenie Mestského úradu v Strážskom na základe účtovných a finančných výkazov mesta Strážske.

Účtovná závierka

Cieľom ročnej účtovnej závierky je na jednej strane uzatvoriť rozpočtové hospodárenie a na druhej strane poskytnúť pravdivý obraz o stave majetku a záväzkov obce. Podkladom na vypracovanie záverečného účtu je tiež účtovná závierka, ktorá obsahuje účtovné výkazy:

Súvahu – vyjadruje stav majetku obce, Výkaz ziskov a strát – vyjadruje zmenu majetku mesta v danom roku, Poznámky – obsahujú podrobnejší popis položiek zverejnených vo výkazoch a informácie o položkách, ktoré nesplňajú podmienky pre vykázanie vo vyššie uvádzaných výkazoch.

Okrem uvedeného vyššie, účtovná jednotka vyhotovuje Výročnú správu s náležitosťami podľa § 20 Zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve a spolu s účtovnou závierkou podliehajú overeniu audиторom. Výročná správa nie je predkladaná s Návrhom Záverečného účtu. Výročná správa konsolidovaného celku spolu s výrokom audítora môže byť predložená ako samostatný dokument po vykonaní konsolidácie v zákonnej lehote, t.j. do konca roku 2026. Správa nezávislého audítora nebola hlavnému kontrolórovi predložená ku spracovaniu jeho stanoviska k záverečnému účtu, nakoľko ku dňu spracovania Návrhu Záverečného účtu Mesta Strážske za rok 2025 ešte audit nebol vykonaný.

Prebytok a schodok rozpočtu a celého rozpočtového hospodárenia sa zisťuje mimo účtovníctva na základe skutočne realizovaných rozpočtových príjmov a rozpočtových výdavkov na položkách rozpočtového hospodárenia s výstupom do finančných výkazov.

VÝCHODISKA SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA HLAVNÉHO KONTROLÓRA K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Zákonnosť predloženého Návrhu Záverečného účtu Mesta Strážske za rok 2025

Súlada so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu Mesta Strážske za rok 2025 (ďalej len Záverečný účet) bol spracovaný v súlade so Zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Návrh Záverečného účtu zohľadňuje ustanovenia Zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov, Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, Zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, Nariadenia Vlády SR č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve a Zákon č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy.

Dodržanie informačnej povinnosti pri záverečnom účte mesta

Návrh Záverečného účtu Mesta Strážske za rok 2025 bol zverejnený v zákonom stanovenej lehote, tzn. najmenej 15 dní pred jeho prerokovaním v mestskom zastupiteľstve v súlade s § 9 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a predložený na verejnú diskusiu v zmysle ustanovenia § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách.

Návrh Záverečného účtu je zverejnený na úradnej tabuli mesta, webovom sídle mesta Strážske časť úradná tabuľa (<https://strazske.sk/navrh-zaverecneho-uctu-mesta-strazske-za-rok-2025/>), ako aj na centrálnej úradnej elektronickej tabuli (CUET).

Dodržanie povinnosti auditu

Mesto je povinné účtovnú závierku dať overiť audиторovi podľa § 9 ods. 4 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Táto povinnosť mu vyplýva ako účtovnej jednotke aj z ustanovenia

§ 19 ods.1 písm. c) Zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve. V súlade s ustanovením § 16 ods.3 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy audítor overuje tiež hospodárenie podľa ich rozpočtov, hospodárenie s ostatnými finančnými prostriedkami, stav a vývoj dlhu a dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania. Účtovná závierka účtovnej jednotky musí byť audítorom overená do jedného roka od skončenia účtovného obdobia, za ktoré sa zostavuje, teda do 31.12.2026.

Z dôvodu väčšej transparentnosti odporúčam mestu, aby už v najbližšom období bol audit vykonaný podstatne skôr a aby správa audítora tvorila podklad k materiálom návrhu záverečného účtu mesta za rok 2026. Tak, ako v predošlom roku, podobne aj v roku 2024 bola správa audítora spracovaná až v mesiaci júl, čo už podľa názoru hlavného kontrolóra nemá pre poslancov mestského zastupiteľstva takú výpovednú hodnotu, ako keby správa audítora a výročná správa tvorili súčasť materiálov ku schvaľovaniu návrhu záverečného účtu mesta.

II. Metodická správnosť predloženého Návrhu Záverečného účtu Mesta Strážske a rozpočtového hospodárenia za rok 2025

Mesto Strážske postupovalo podľa ust. § 16 ods. 1 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu mesta.

Podľa ust. § 16 ods.2 citovaného zákona mesto finančne usporiada svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytli prostriedky svojho rozpočtu.

Usporiadané boli finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a k rozpočtu vyššieho územného celku.

Predložený Návrh Záverečného účtu mesta primerane obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 Zákona 583/2004 Z.z. v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- b) bilanciu aktív a pasív,
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu,
- d) údaje o hospodárení príspevkových organizácií v pôsobnosti obce,
- e) prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 v členení podľa jednotlivých príjemcov, ak nie sú obcou zverejnené iným spôsobom,
- f) údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti – mesto nevykonáva podnikateľskú činnosť,
- g) hodnotenie plnenia programov mesta.

Návrh Záverečného účtu Mesta Strážske za rok 2025 neobsahuje prehľad o poskytnutých dotáciách, ale ten mesto každoročne zverejňuje na svojom webovom sídle v časti Transparentné mesto - Dotácie z rozpočtu mesta (<https://strazske.sk/poskytnute-dotacie/>).

Návrh Záverečného účtu Mesta Strážske za rok 2025 zohľadňuje ustanovenia Zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v z.n.p. a Zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p.

Rozpočet mesta na rok 2025

Základným nástrojom finančného hospodárenia mesta bol rozpočet Mesta Strážske na rok 2025. Mesto Strážske pre rok 2025 zostavilo rozpočet podľa ustanovenia § 10 ods.7 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

III. Údaje o plnení rozpočtu a výsledku hospodárenia

Mesto Strážske postupovalo podľa § 16 ods. 1 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu mesta a v súlade s § 16 ods. 2 finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k subjektom, ktorým poskytlo prostriedky zo svojho rozpočtu a finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a vyšších územných celkov.

Finančné hospodárenie mesta v roku 2025 sa riadilo rozpočtom mesta, ktorý bol schválený Uznesením Mestského zastupiteľstva v Strážskom č. 286/2024 zo dňa 13.12.2024.

Rozpočet bol v priebehu roka upravený celkom štyrikrát v súlade s ustanovením § 14 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. O vykonaných rozpočtových opatreniach vedie mesto operatívnu evidenciu v súlade s § 14 ods. 4 Zákona č. 583/2004 Z.z.

Prvá zmena rozpočtu mesta Strážske bola riešená Rozpočtovým opatrením č. 1/2025, schválené Uznesením Mestského zastupiteľstva v Strážskom, Uznesenie č. 287/2025, C/1, zo dňa 06.03.2025.

Druhá zmena rozpočtu mesta Strážske bola riešená Rozpočtovým opatrením č. 2/2025, schválené Uznesením Mestského zastupiteľstva v Strážskom, Uznesenie č. 288/2025, C/11, zo dňa 05.06.2025.

Tretia zmena rozpočtu mesta Strážske bola riešená Rozpočtovým opatrením č. 3/2025, schválené Uznesením Mestského zastupiteľstva v Strážskom, Uznesenie č. 290/2025, C/1, zo dňa 11.09.2025.

Štvrtá zmena rozpočtu mesta Strážske bola riešená Rozpočtovým opatrením č. 4/2025, schválené Uznesením Mestského zastupiteľstva v Strážskom, Uznesenie č. 292/2025, D/1, zo dňa 04.12.2025.

Ku dňu 31.12.2025 hospodáril mesto nasledovne:

Tabuľka č. 1:

Bežný rozpočet	Schválený (€)	Upravený (€)	Skutočnosť (€)
Bežné príjmy	5.300.457,00	6.021.397,00	6.106.717,55
Bežné výdavky	5.110.257,00	5.908.786,40	5.852.382,53
Hospodárenie - prebytok	190.200,00	112.610,60	+ 254.335,02

Tabuľka č. 2:

Kapitálový rozpočet	Schválený (€)	Upravený (€)	Skutočnosť (€)
Kapitálové príjmy	0,00	974.916,57	933.518,49
Kapitálové výdavky	0,00	1.542.016,57	1.456.969,76
Hospodárenie - schodok	0,00	- 567.100,00	- 523.451,27

Tabuľka č. 3:

Finančný rozpočet	Schválený (€)	Upravený (€)	Skutočnosť (€)
Príjmové fin. operácie	0,00	644.689,40	635.996,82
Výdavkové fin. operácie	190.200,00	190.200,00	191.619,94
Hospodárenie finančných operácií (prebytok)	- 190.200,00	454.489,40	+ 444.376,88

V zmysle § 10 ods. 6 Zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy **sú súčasťou rozpočtu aj finančné operácie**, ktorými sa vykonávajú prevody z prostriedkov peňažných fondov obce a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Avšak **finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce**.

Podľa ust. § 2 písm. b) Zákona č. 583/2004 Z.z. sa prebytkom rozpočtu obce rozumie kladný rozdiel medzi príjmami rozpočtu obce a výdavkami rozpočtu obce zistený podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) Zákona č. 583/2004 Z.z.

V zmysle ust. § 2 písm. c) Zákona 583/2004 Z.z. sa schodkom rozpočtu obce rozumie záporný rozdiel medzi príjmami rozpočtu obce a výdavkami rozpočtu obce zistený podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) Zákona č. 583/2004 Z.z.

Príjmy rozpočtu mesta v roku 2025:

Tabuľka č. 4:

Druh príjmu	Rozpočet (€)	Skutočnosť (€)	% plnenia
Daňové príjmy	2.595.862,00	2.508.462,36	96,63
Nedaňové príjmy	434.553,00	495.438,41	114,01
Tuzemské a bežné granty a transfery	2.990.982,00	3.102.816,78	103,74
Kapitálové príjmy	974.916,57	933.518,49	95,75
Spolu:	6.996.313,57	7.040.236,04	100,63

Daňové príjmy rozpočtu mesta v roku 2025 boli tvorené výnosom dane z príjmu zo štátneho rozpočtu SR, dane z majetku a dane za tovary a služby.

Daňové príjmy mesta v roku 2025:

Tabuľka č. 5:

Druh príjmu	Rozpočet (€)	Skutočnosť(€)	%-plnenia
Výnos DzP FO poukázaný územnej samospráve	1.558.000,00	1.563.253,12	100,34
Daň z pozemkov	78.000,00	79.775,49	102,28
Daň zo stavieb	760.000,00	644.885,70	84,85
Daň z bytov a nebyt.priestorov v byt.dome	14.000,00	14.653,33	104,67
Dane z majetku celkovo:	852.000,00	739.314,52	86,77
xxxxxxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxx
Daň za psa	2.608,00	2.214,48	84,91
za nevýherné hracie prístroje	30,00	0,00	0,00
Za predajné automaty	60,00	0,00	0,00
Za ubytovanie	530,00	310,10	58,51
Za užívanie verejného priestranstva	1.734,00	2.034,50	117,33
Za komunál. odpady a drobné stav.odpady	180.900,00	201.335,64	111,30
Dane za tovary a služby spolu:	185.862,00	205.894,72	111,24
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxx
Daňové príjmy spolu:	2.595.862,00	2.508.462,36	96,63

Z predloženého návrhu záverečného účtu mesta nám jasne vyplýva, že **v rozpočtovom roku 2025 malo mesto veľmi slabý výber na daniach z majetku**. Narozpočtované na rok 2025 bolo v sume **852.000,00 €**. Realita je však taká, že v skutočnosti sa mestu podarilo na daniach z majetku (daň z pozemkov, daň zo stavieb a daň z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome) vybrať **len 739.314,52 € (menej o 112.685,48 €)**. V percentuálnom vyjadrení je to **len**

86,77% z očakávaných príjmov na daniach z nehnuteľností. Čo sa týka výberu dane z nehnuteľností, najhorší výber bol na dani zo stavieb, kde pri schvaľovaní rozpočtu na rok 2025 sa očakával príjem mesta na úrovni **760.000,00 €**. V skutočnosti sa však mestu sa podarilo na dani zo stavieb vybrať **len 644.885,70 €**, čo je **o 115.114,51 € menej**, ako bolo nazarpočítaných. Percentuálne to predstavuje **iba 84,85 %**. Celkovo ku koncu roka 2025 eviduje **nedoplatky na dani z majetku z minulých období v celkovej výške 138.701,25 €**. Preto by som chcel mesto upozorniť na veľmi slabý výber daní z nehnuteľností a odporučiť mestu v maximálnej miere používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi (§ 7 ods.2 písm.c) Zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí. Na základe plánovaných príjmov v danom rozpočtovom roku mesto plánuje na daný rozpočtový rok aj svoje výdavky. Čím je vyšší príjem (dôsledným výberom vlastných daní), tým viac môže mesto tieto finančné prostriedky využiť v časti výdavkovej a teda poskytnúť svojim obyvateľom viac služieb a postarať sa o spokojnejší život obyvateľov mesta. Pozitívne chcem oceniť mesto pri výbere poplatkov komunálne odpady a drobné stavebné odpady, kde nazarpočítaných bolo 180.900,00 €, **vybrať sa podarilo celkovo 201.335,64 €, čo o 20.435,64 € viac**, ako bolo pôvodne plánovaných. Percentuálne to predstavuje plnenie na 111,30 %.

Na rozpočtový rok 2025 mesto očakávalo príjem na daniach a poplatkoch vo výške **2.595.862,00 €**. Skutočné príjmy mesta v rozpočtovom roku 2025 na a daniach a poplatkoch boli v porovnaní so schváleným rozpočtom vo výške **len 2.508.462,36 €**, čo o **87.399,64 € menej**, ako pôvodne mesto očakávalo. V percentuálnom plnení to predstavuje plnenie **len na 96,63 %**.

V súvislosti s daňami, konkrétne – pohľadávky na daniach z nehnuteľností uhradených po lehote splatnosti, bola v druhom polroku 2025 a to za obdobie rokov 2023, 2024 a časť roka 2025. Vykonanou kontrolou bolo dané **Kontrolné zistenie č. 1**, na základe ktorého „mesto v kontrolovanom období rokov 2025, 2024 a 2023 pri dani z nehnuteľností **nevyrubovalo úrok z omeškania**, čo je **porušenie ust. § 156 ods.1 a ods.2 Zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní**. **Vyrubenie úroku z omeškania je zákonná povinnosť mesta ako správcu dane**.“

Na základe tohto kontrolného zistenia bolo mestu dané odporúčanie – „**Odporúčanie č. 1: Pri uhradení dane z nehnuteľnosti resp. jej splátky po lehote splatnosti vyrubovať úrok z omeškania v zmysle ustanovení § 156 Zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní. Príjem z vyrubenia úroku z omeškania je zákonný príjem mesta v zmysle platného zákona, ako aj v zmysle platného VZN**.“

Na túto skutočnosť bolo mesto upozornené kontrolou NKÚ ešte v roku 2015, kedy podľa kontrolných zistení NKÚ mesto **nespoplatnilo správnym poplatkom žiadosť daňovníka o odklad platenia dane a nekonalo v súlade so zákonom o správe daní tým, že nevyrubilo úrok z omeškania za neuhradenie splátky dane (porušenie ust. § 156 ods. 1 a ods. 2 Zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní)**.

Na problematiku daňových pohľadávok bola v roku 2020 na Mestskom úrade Strážske vykonaná aj kontrola už bývalým hlavným kontrolárom Ing. Milošom Markom. Kontrola bola s názvom: **Kontrola vymáhania daňových nedoplatkov na Mestskom úrade**.

Účelom kontroly bolo preveriť plnenie povinností kontrolovaného subjektu v súlade s platnou legislatívou a vnútornými predpismi pri zabezpečovaní daňových príjmov. Kontrola bola ukončená v mesiaci február 2021. Z tejto správy o výsledku kontroly vyberám nasledovné:

„► Z čerpania príjmovej časti rozpočtu mesta v r. 2016-2020 je evidentná absencia položky EK 160 Sankcie uložené v daňovom konaní, kde sa triedia pokuty a úroky v zmysle § 155 a

§ 156 daňového poriadku. Z toho vyplýva, že mesto v posledných 5 rokoch nevyrubovalo úrok z omeškania(ÚzO) pri oneskorených úhradách DzN. Možnosť vyrubiť ÚzO zaniká po 5 rokoch od konca obdobia, v ktorom bol subjekt povinný zaplatiť daň.

Pre ilustráciu, ÚzO pri oneskorených úhradách DzN v prípade subjektov uvedených v bodoch 3 a 7 by sa u každého pohyboval na úrovni 4 000 €.

Ďalej z predmetnej správy o výsledku kontroly citujem:

„► **Platobná disciplína daňovníkov sa nezlepšuje.**“

Záver správy o výsledku kontroly ukončenej bývalým kontrolórom v roku 2021:

„Záver: **Pohľadávky sú súčasťou majetku mesta. Podľa zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, § 7 ods. 2 písm. c) sú orgány obce povinné používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi.**“

V správe o výsledku kontroly ukončenej vo februári 2021 o.i. bolo dané Odporúčanie:

„Bezodkladne začať s vyrubovaním úroku z omeškania v prípadoch, kde hrozí zánik vyrubenia z dôvodu uplynutia lehoty.“

Ustanovenie v zákone nie je tzv. fakultatívne ustanovenie o možnosti vyrubenia, ale zákon ustanovuje p o v i n n o s ť pre správcu dane.

Touto cestou chcem veľmi pozitívne oceniť vykonanú kontrolu daňových pohľadávok, ktorú kontrolu urobil môj predchodca Ing. Miloš Marko a zároveň chcem vysloviť veľké poľutovanie, že bývalé vedenie mesta nijako neprijalo jeho odporúčanie.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že tak ako Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky ešte v roku 2015 upozorňoval mesto, že nevyrubuje úrok z omeškania pri úhradách daní z nehnuteľností po lehote splatnosti, podobne na nečinnosť mesta pri nedostatočnom riešení daňových pohľadávok a nevyrubovaní úroku z omeškania bolo mesto upozorňované hlavným kontrolórom Ing. Milošom Markom. Hlavný kontrolór dal mestu opatrenie (odporúčanie), aby bezodkladne začalo vyrubovať úrok z omeškania, najmä v prípadoch, kde hrozí zánik vyrubenia z dôvodu uplynutia lehoty. Nakoľko mesto ani v roku 2025 neriešilo svoje práva, uplynutím zákonnej lehoty prichádza o nemalé finančné prostriedky, ktoré by šli do mestského rozpočtu. Správa o výsledku kontroly je verejne prístupná na stránke mesta Strážske, v časti Úradná tabuľa (Mestské zastupiteľstvo konané dňa 18.2.2021; zverejnené dňa 12.2.2021), alebo cestou ust. Zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám (povinná osoba je Mesto Strážske).

V zmysle ust. § 1 ods. 2 Zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, platí, že:

Majetok obce tvoria nehnuteľné veci a hnutel'né veci vrátane finančných prostriedkov, **ako aj pohľadávky a iné majetkové práva, ktoré sú vo vlastníctve obce podľa tohto zákona** alebo ktoré nadobudne obec do vlastníctva prechodom z majetku Slovenskej republiky na základe tohto zákona alebo osobitného predpisu, alebo vlastnou činnosťou.

Podľa ust. § 7 Zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí platí, že:

(1) Orgány obce a organizácie sú povinné hospodáriť s majetkom obce v prospech rozvoja obce a jej občanov a ochrany a tvorby životného prostredia.

(2) Orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľad'ovať, chrániť a zhodnocovať. Sú povinné najmä

- a) *udržiavať a užívať majetok,*
- b) *chrániť majetok pred poškodením, zničením, stratou alebo zneužitím,*
- c) *používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi,*
- d) *viest' majetok v účtovníctve podľa osobitného predpisu.*

V zmysle ust. § 8 ods. 1 a ods. 2 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení platí, že: *majetkom obce sú veci vo vlastníctve obce a majetkové práva obce. Majetok obce slúži na plnenie úloh obce.*

Podľa § 8 ods. 3 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení platí, že *„majetok obce sa má zveľad'ovať a zhodnocovať a vo svojej celkovej hodnote zásadne nezmenšený zachovať.“*

V rozpočtovom roku 2025 mesto prijalo bankový úver z peňažného ústavu vo výške 400.000,00€ na rekonštrukciu MŠ, miestnych komunikácií a chodníkov. Už do tej doby bolo mesto zaťažené bankovým úverom. Dlh mesta vychádza nie len z výšky záväzkov (napr. úverov), ale aj z príjmov mesta a čím je vyšší príjem mesta, tým vychádza aj nižšie percento dlhu mesta a čím je príjem mesta nižší, tým je pri rovnakej výške záväzkov percento zadlženia mesta vyššie. Ak by bola oveľa lepšia platobná disciplína daňovníkov, na ktorú mesto upozorňoval ešte začiatkom roka 2021 vtedajší hlavný kontrolór mesta, v roku 2025 by mesto nemuselo zobrať bankový úver až 400.000,00 €. Úlohou hlavného kontrolóra je urobiť kontrolu a ak zistí nedostatky a dá odporúčania, kontrolovaný subjekt (štatutár) je v zmysle zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite povinný prijať opatrenia na nápravu a teda aj na predchádzanie vzniku nedostatkov.

Daň z príjmu FO zo štátneho rozpočtu je závislá najmä na politike štátu a výberu daní z príjmu fyzických osôb. Túto daň mesto vie ovplyvniť napríklad vlastnou politikou bývania, t.j. výstavba nových bytových domov – mestské nájomné byty a územným plánom mesta, kde by sa rozšírila zóna na individuálnu bytovú výstavbu, t.j. možnosť výstavby nových rodinných domov. V súvislosti s výstavbou mestských nájomných bytov je dosť dôležitá aj otázka úpravy platného VZN o poskytovaní mestských nájomných bytov, nakoľko súčasné VZN do mesta doslova zakazuje pustiť iných obyvateľov do mestských nájomných bytov. Vo VZN je klauzula, na základe ktorej musí mať žiadateľ v meste trvalý pobyt (Čl. 2 ods. 1 písm. b) *„ku dňu podania žiadosti má trvalý pobyt na území mesta Strážske viac ako 3 roky“*). Úpravou VZN, výstavbou mestských nájomných bytov a individuálnou bytovou výstavbou (rodinné domy) sa zvýši počet obyvateľov v meste prihlásených na trvalý pobyt v meste a na základe tohto sa zvýši aj príjem mesta z tzv. podielových daní. Výstavbou rodinných domov sa taktiež preklasifikuje veľa pozemkov na pozemky stavebné, za ktoré vlastník musí uhrádzať mestu vyššiu sadzbu dane z nehnuteľností, čo je príjem mesta a po výstavbe a kolaudácii novopostavených rodinných domov vznikne pre vlastníka stavby platiť mestu daň z nehnuteľností za stavby (rodinný dom, prípadne aj iné ďalšie drobné stavby patriace k danému rodinnému domu), čo je ďalší nezanedbateľný príjem do rozpočtu mesta a tieto finančné prostriedky potom vie mesto využiť na ďalší rozvoj a ďalšie služby pre obyvateľov mesta.

V daňových príjmoch veľkú rezervu vidím v dani za ubytovanie. Podľa platného VZN je daňová sadzba 0,35 € na osobu a prenocovanie. Síce v meste nie je veľa ubytovacích zariadení, ale po preštudovaní si cenníka tunajšieho penziónu si dovoľím povedať, že táto suma je už dávno neaktuálna a všade v okolí je sadzba dane na osobu a prenocovanie najmenej 1,00 € a viac. Úpravou výšky sadzby za ubytovanie hoci len na sumu 1,00€ na osobu a prenocovanie by sa príjem mesta na tejto dani strojnásobil (za predpokladu stopercentnej evidencie ubytovaných hostí v ubytovacích zariadeniach).

V tabuľke nižšie (tabuľka č. 6) nám ukazuje vývoj príjmovej časti mesta na daniach a poplatkoch od roky 2022 po rok 2025. Údaje v tabuľke za rok 2024, 2023 a 2022 sú čerpané zo schválených záverečných účtov mesta Strážske za roky 2024, 2023 a 2022, ktoré sú verejne dostupné (zverejnené) na webovom sídle mesta (<https://strazske.sk/zaverecne-ucty-mesta/>):

Tabuľka č. 6:

Druh príjmu	2025 (€)	2024 (€)	2023 (€)	2022 (€)
Výnos dane z príjmov FO poukázaný územnej samospráve	1.563.253,12	1.784.683,73	1.839.631,41	1.731.851,30
Daň z pozemkov	79.775,49	89.146,15	71.056,74	61.940,08
Daň zo stavieb	644.885,70	739.273,14	666.572,75	701.375,11
Daň z bytov a nebyt. priestorov v bytovom dome	14.653,33	15.182,51	14.308,85	13.347,29
Dane z majetku celkovo:	739.314,52	843.611,80	751.938,34	776.662,48
xxxxxxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
Daň za psa	2.214,48	2.162,65	2.140,52	2.515,81
za nevýherné hracie prístroje	0,00	0,00	0,00	0,00
Za predajné automaty	0,00	0,00	0,00	0,00
Za ubytovanie	310,10	509,60	526,25	316,40
Za užívanie verejného priestranstva	2.034,50	230,50	62,00	122,00
Za komunál. odpady a drobné stavebné odpady	201.335,64	152.678,73	136.221,21	119.164,34
Dane za tovary a služby spolu:	205.894,72	155.581,48	138.949,98	123.352,50
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
Daňové príjmy spolu:	2.508.462,36	2.783.877,01	2.730.519,73	2.631.866,28

Z vyššie uvedeného vyplýva, že za posledné štyri roky malo mesto najvyšší príjem z daní a poplatkov v roku **2024**, kedy tento príjem predstavoval sumu **2.783.877,01 €**. V roku 2024 malo mesto aj najvyšší výber vlastných daní (daň z pozemkov, daň zo stavieb a daň z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome), ktorý bol **843.611,80 €**. **Najnižšie príjmy na daniach a poplatkoch malo mesto práve v rozpočtovom roku 2025.** V porovnaní s rokom 2023, kedy bol najvyšší príjem z DzPFO (**1.839.631,41 €**), v roku 2025 bol príjem z DzPFO vo výške len **1.563.253,12 €**, čo je o **276.378,29 €** menej, ako to bolo v roku 2023. **Najvyšší príjem na daniach malo mesto v roku 2024, kedy to činilo sumu 2.783.877,01 € a teda v roku 2025 bol príjem mesta na daniach a poplatkoch nižší o 275.414,65 €.** Ak by na rok 2025 nedošlo k zvýšeniu poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a najmä veľkej disciplinovanosti občanov a firiem pri platení tohto poplatku, príjem mesta by bol ešte nižší. V roku 2024 malo mesto veľmi dobrý príjem na dani z majetku aj z toho dôvodu, že v roku 2024 boli príjmy na dani z majetku vo výške 175.344,73 € z predchádzajúcich období, čo chcem pozitívne oceniť a odporučiť mestu aktívnejšie využívať všetky zákonné možnosti na riešenie daňových pohľadávok.

Ako už bolo uvedené vyššie, príjem z dane z príjmu fyzických osôb mesto veľmi nevie ovplyvniť, resp. vie ho ovplyvniť tak, že v maximálnej miere bude vykonávať opatrenia, aby do mesta prilákalo čo najviac obyvateľov, ktorí tu budú mať kde bývať a v meste sa prihlásia na trvalý pobyt. Ak občan nemá v meste kde bývať, nemá sa ani kde prihlásiť na trvalý pobyt. VZN o miestnych daniach začalo byť účinné od 01.01.2022. Od tej doby sa sadzby daní z nehnuteľností nemenili. Jednoznačne najnižší príjem za posledné štyri roky mesto zaznamenalo pri príjme na daniach z nehnuteľností a to konkrétne pri dani zo stavieb. Tak, ako už bolo vyššie uvedené, už len pri tom, čo na začiatku roka 2025 mesto očakávalo (narozpočtovalo) a koľko finančných prostriedkov sa ku koncu roka 2025 aj reálne podarilo vybrať, je výrazný pokles príjmovej časti rozpočtu mesta o **112.685,48 €**. Plnenie tejto príjmovej časti rozpočtu

bolo len na úrovni 86,77 %. Len pre porovnanie – v roku 2024 malo mesto narozpočtovaný príjem z dane z nehnuteľností vo výške 843.000,00 € a plnenie bolo vo výške 843.611,80 €, t.j. plnenie na 100 %! V roku 2025 bol aj výrazne nižší príjem mesta na dani z pozemkov, ktorý v porovnaní s rokom 2024 bol nižší o 9.380,66 €. V porovnaní s predošlými rokmi je najviac identický príjem na dani z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Tam sú najmenšie rozdiely.

Nedaňové príjmy

Nedaňové príjmy boli tvorené príjmami z vlastníctva majetku a jeho prenájomom iným subjektom vykonávajúcim podnikateľskú činnosť v meste (prenájom budov, priestorov, objektov a pozemkov) a z administratívnych poplatkov (osvedčovanie pravosti listín a podpisov, administratívne a správne poplatky, pokuty, penále, príjmy za poskytované služby, školné MŠ, ZŠ, CVČ, ZUŠ, potraviny ŠJ pri ZŠ a pri MŠ a za hnuťelný majetok ul. Laborecká).

Tabuľka č. 7:

Nedaňové príjmy	rozpočet (€)	skutočnosť (€)	%-plnenia
Príjem z prenájmu pozemkov, budov, priestorov a objektov	142.195,00	158.515,46	111,48
Administratívne a správne poplatky; pokuty, penále a iné sankcie	17.256,00	72.981,16	422,93
Príjem za poskytované služby (z reklám, od opatrovancov, prenájom nebytových priestorov)	119.480,00	86.316,80	72,24
Príjmy škôl a školských zariadení (ZŠ, MŠ, ŠJ, ŠKD, CVČ, ZUŠ)	66.855,00	77.098,96	115,32
Potraviny ŠJ pri ZŠ a MŠ	52.883,00	60.515,74	114,43
Sporák	3.084,00	3.148,82	102,10
Z výťažkov z lotérií a iných podobných hier	9.000,00	12.051,85	133,91
Príjem z dobropisov	23.800,00	23.740,30	99,75
Príjem z vratiek	0,00	1.069,32	
Nedaňové príjmy spolu:	434.553,00	495.438,41	114,01

Na porovnanie – **vývoj nedaňových príjmov** mesta za obdobie rokov 2022, 2023, 2024 a 2025:

Tabuľka č. 8:

2025 (€)	2024 (€)	2023 (€)	2022 (€)
495.438,41	457.494,94	450.414,94	425.603,51

Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že nedaňové príjmy mesta mali za posledné štyri roky stúpajúcu tendenciu a najvyššie nedaňové príjmy do svojho rozpočtu mesto malo v roku 2025.

Tuzemské bežné granty a transfery

Granty a transfery v rozpočtovom roku 2025 boli v prevažnej miere zo štátneho rozpočtu na financovanie výdavkov preneseného výkonu štátnej správy. Z rozpočtovaných grantov a transferov vo výške 2.990.982,00 € bol skutočný príjem vo výške 3.102.816,78 €. V percentuálnom vyjadrení to predstavuje plnenie príjmovej časti rozpočtu na 103,74 %. Granty a transfery boli účelovo určené a boli použité v súlade s ich účelom. Nevyčerpané zdroje podliehajú zúčtovaniu so štátnym rozpočtom Slovenskej republiky.

Na porovnanie – **vývoj tuzemských bežných grantov a transférov** ako príjmová časť rozpočtu mesta za obdobie rokov 2022, 2023, 2024 a 2025:

Tabuľka č. 9:

2025 (€)	2024 (€)	2023 (€)	2022 (€)
3.102.816,78	2.661.770,21	2.342.886,47	1.906.718,34

Z vyššie uvedenej tabuľky nám vyplýva, že tuzemské bežné granty a transfery ako príjem rozpočtu mesta mali za posledné štyri roky stúpajúcu tendenciu a najvyšší príjem bol v roku 2025.

Kapitálové príjmy

Pôvodne mesto na rok 2025 nenarozpočtovalo žiadne kapitálové príjmy. Až počas roka rozpočtovými opatreniami boli narozpočtované kapitálové príjmy na regeneráciu vnútroblokového priestoru a rekonštrukciu materskej školy. Kapitálové príjmy mesta v roku 2025 boli tvorené z predaja majetku v hodnote 13.982,08 €, ako aj z transferov grantov ŠR a EÚ vo výške 919.536,41€. Celkové kapitálové príjmy mesta v roku 2025 boli vo výške 933.518,49€.

Tabuľka č. 10:

Kapitálové príjmy	rozpočet (€)	skutočnosť (€)	%-plnenia
Príjem z majetku – predaj pozemkov	0,00	13.982,08	
Tuzemské kapitálové granty a transfery:	xxxxxx	xxxxxx	xxxxx
EÚ – regenerácia vnútroblokového priestoru	587.091,00	580.729,51	98,92
EÚ – rekonštrukcia a modernizácia MŠ	270.942,23	247.334,82	91,29
ŠR – regenerácia vnútroblokového priestoru	69.070,00	47.824,77	69,24
ŠR – rekonštrukcia a modernizácia MŠ	47.813,34	43.647,31	91,29
Kapitálové príjmy spolu:	974.916,57	933.518,49	95,75

Na porovnanie – **kapitálových príjmov** mesta za obdobie rokov 2022, 2023, 2024 a 2025:

Tabuľka č. 11:

2025 (€)	2024 (€)	2023 (€)	2022 (€)
933.518,49	177.384,07	668.953,91	258.540,26

Čo sa kapitálových príjmov týka, ako môžeme vidieť, najvyšší príjem v kapitálovej časti rozpočtu mesta bol v roku 2025 a potom to bolo v roku 2023.

Výdavky rozpočtu mesta v roku 2025:

Výdavky rozpočtu mesta v roku 2025 spolu:

Tabuľka č. 12:

Druh výdavku	Rozpočet (€)	Skutočnosť (€)	% plnenia
Bežné výdavky	5.908.786,40	5.852.382,53	99,05
Kapitálové výdavky	1.542.016,57	1.456.969,76	94,48
Spolu:	7.450.802,97	7.309.352,29	98,10

Bežné výdavky rozpočtu mesta v roku 2025 podľa ekonomickej klasifikácie:

Tabuľka č. 13:

Druh výdavku	Rozpočet (€)	Skutočnosť (€)	% plnenia
Mzdy, platy, služ. príjmy a ost. osobné vyrovn.	918.043,00	859.075,27	93,58
Poistné a príspevok do poisťovní	324.795,00	314.565,83	96,85
Tovary a služby	741.884,69	729.900,91	98,38
Bežné transfery	3.891.063,71	3.915.324,71	100,62
Splácanie úrokov a ost. platby súvis. s úverom	33.000,00	33.515,81	101,56
Bežné výdavky spolu:	5.908.786,40	5.852.382,53	99,05

Návrh záverečného účtu mesta obsahuje podrobnejšie vysvetlenie výdavkovej časti rozpočtu mesta (bežné výdavky) za rok 2025 podľa jednotlivých skupín a zároveň návrh záverečného účtu mesta obsahuje pomerne podrobný tabuľkový prehľad bežných výdavkov mesta v roku 2025 podľa funkčnej klasifikácie.

Najväčšiu položku podľa funkčnej klasifikácie tvorili výdavky na výkonné a zákonodarné orgány, kde bolo vyčerpaných 1.082.461,59 €, ďalej je to všeobecná pracovná oblasť (762.428,40 €), policajné služby (148.302,68 €), všeobecná ekonomická oblasť (72.739,61 €), rozvoj obcí (99.841,14 €), kultúrne služby (60.225,57 €), staroba/opatrovateľská služba cestou projektu (213.004,96 €), terenná sociálna práca (69.406,26 €). V kapitole Škola a školské zariadenia boli výdavky na predprimárne vzdelávanie (497.987,65 €), primárne vzdelávanie s bežnou starostlivosťou (2.280.698,46 €), vzdelávanie v CVČ (121.981,15 €) a vzdelávanie v ZUŠ (209.859,00 €).

V rozpočtovom roku 2025 bolo čerpanie bežných výdavkov vo výške 5.852.382,53€, čo predstavuje 99,05 % plnenie rozpočtu mesta. Čerpanie bolo viac menej úmerné rozpočtu mesta, až na niekoľko odchýlok, ako je „Iné všeobecné služby Matrika, evidencia obyvateľstva“, kde došlo k prekročeniu výdavkov o 7,35 %, „ochrana pred požiarmi,“ kde sa rozpočet prekročil o 18,60%, „vysielacie a vydavateľské služby“ bolo prekročené o 10,52% a rozpočtová položka „predprimárne vzdelávanie s bežnou starostlivosťou“, kde sa schválený rozpočet prekročil o 3,35 % (v tejto položke sa však jedná o najvyššiu čiastku, t.j. prekročenie o 16.124,65 €).

Z tohto dôvodu odporúčam mestu aktívnejšie riešiť zmeny rozpočtu rozpočtovými opatreniami v zmysle ust. § 10 Zásad hospodárenia s finančnými prostriedkami Mesta Strážske.

Na porovnanie – **bežné výdavky** mesta za obdobie rokov 2022, 2023, 2024 a 2025:

Tabuľka č. 14:

2025 (€)	2024 (€)	2023 (€)	2022 (€)
5.852.382,53	5.416.709,13	5.183.303,68	4.617.928,83

Zvyšovaním príjmovej časti bežného rozpočtu je potom možné riešiť aj vyššiu výdavkovú časť bežného rozpočtu a tým aj poskytovať občanom mesta viac služieb.

Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky rozpočtu mesta v roku 2025 podľa ekonomickej klasifikácie:

Tabuľka č. 15:

Názov kapitálového výdavku	rozpočet (€)	skutočnosť (€)	%-plnenia
Rekonštrukcia a modernizácia MK	175.000,00	169.791,75	97,02
Výkup pozemkov	2.500,00	2.304,07	92,16
Prípravná a projektová dokumentácia	33.000,00	21.168,90	64,15
EÚ – regenerácia vnútroblokového priestoru	587.091,00	580.729,51	98,92
ŠR – regenerácia vnútroblokového priestoru	69.070,00	47.824,77	69,24
Zdroje mesta – regen. vnútroblok. priestoru	60.000,00	54.656,90	91,09
Komunik.infraštruktúry Elektrina Park amfit.	4.600,00	4.317,92	93,87
EÚ – rekonštrukcia a modernizácia MŠ	270.942,23	247.334,82	91,29
ŠR – rekonštrukcia a modernizácia MŠ	47.813,34	43.647,31	91,29
rekonštrukcia a moderniz. MŠ – zdroje mesta	145.000,00	138.817,29	95,41
MŠ – kapitálový transfer zriaďovateľ	146.500,34	146.376,52	99,92
Kapitálové výdavky spolu:	1.542.016,57	1.456.969,76	94,48

Pôvodne na rok 2025 nenarozpočtovalo žiadne kapitálové výdavky. Až počas rozpočtového roka rozpočtovými opatreniami na strane príjmu kapitálového rozpočtu mesto narozpočtovalo aj kapitálové výdavky. Najvýznamnejšou investíciou bola regenerácia vnútroblokového priestoru a rekonštrukcia materskej školy, ktorej zriaďovateľom je mesto.

Na porovnanie – **kapitálové výdavky** mesta za obdobie rokov 2022, 2023, 2024 a 2025:

Tabuľka č. 16:

2025 (€)	2024 (€)	2023 (€)	2022 (€)
1.456.969,76	326.995,65	2.841.449,54	711.133,82

V tejto tabuľke vidíme, že najväčšie kapitálové výdavky zo svojho rozpočtu mesto vynaložilo ešte v roku 2023. V rozpočtovom roku 2025 to za posledné štyri roky boli druhé najvyššie výdavky z kapitálového rozpočtu. Najmenej kapitálových výdavkov bolo v roku 2024. V porovnaní rokov 2025 a 2024 sa kapitálové výdavky zvýšili o 1.129.974,11 €. V roku 2023 v porovnaní s rokom 2025 boli kapitálové výdavky vyššie o 1.384.479,78 €.

Výdavkové finančné operácie

Tabuľka č. 17:

Názov	Rozpočet (€)	Skutočnosť (€)	% plnenia
Bankové úvery dlhodobé	190.200,00	191.619,94	100,75
Spolu:	190.200,00	191.619,94	100,75

Výdavkové finančné operácie boli použité na splácanie istiny úverov:

Tabuľka č. 18:

Názov	Výška splátky (€)
ŠFRB – bytový dom U3	12.392,95
ŠFRB – bytové jednotky 20 bytov ul. Laborecká	3.066,99
ČSOB – rekonštrukcia MK	176.160,00
Spolu:	191.619,94

Najvyššou položkou pri výdavkových finančných operáciách boli splátky bankového úveru z peňažného ústavu ČSOB,a.s., ktorý bol použitý na rekonštrukciu námestia v meste Strážske

v sume 176.160,00 €. Finančné prostriedky vo výške 15.459,94 € boli použité ako splátky úverov zo ŠFRB na výstavbu resp. rekonštrukciu bytových domov na ul. Laboreckej a bytového domu U3.

Výdavky rozpočtu mesta v roku 2025 podľa jednotlivých programov:

Tabuľka č. 19:

Názov	Upravený (€)	Čerpanie (€)	% plnenia
Plánovanie, manažment a kontrola (primátor; prednosta; strategické plánovanie a projekty; rozpočet mesta)	1.659.725,57	1.572.327,80	95
Propagácia a marketing(propagácia a prezentácia mesta; partnerské mestá; kronika)	11.400,00	6.760,90	59
Interné služby mesta (právne služby; činnosť orgánov mesta;hosp.správa a údržba majetku mesta)	1.004.028,00	982.121,16	98
Služby občanom (matrika; evid. obyvateľstva; občianske obrady; noviny a web mesta; spoločný stav. úrad; aktívna zamestnanosť)	131.984,00	122.540,56	93
Bezpečnosť (MsP; ochrana pred požiarmi; verejné osvetlenie)	186.237,00	183.641,78	99
Miestne komunikácie (rekonštrukcia MK)	176.000,00	170.791,75	97
Vzdelávanie (MŠ; ZŠ; CVC; ZUŠ; školské stravovanie; školský klub detí)	3.219.732,71	3.256.902,78	101
Šport (podpora športových klubov a organizácií)	33.500,00	33.547,36	100
Kultúra (mestská knižnica; mestské kultúrne akcie kultúrne podujatia a spoločenské podujatia)	58.231,00	60.237,81	103
Prostredie pre život (údržba verejnej zelene; miestne komunikácie; zber a separ. a odvoz TKO; športoviská v meste; manažment ochrany ŽP)	774.688,00	763.475,40	99
Bývanie (kvalita bývania)	71.486,69	57.753,11	81
Sociálne služby (opatrovateľská služba; kluby dôchodcov – dávky v hmotnej núdzi; komunitná práca; pomoc v hmotnej núdzi)	313.990,00	290.871,82	93
Spolu:	7.641.002,97	7.500.972,23	98

V roku 2025 malo mesto svoje výdavky rozpočtované podľa jednotlivých programov. Tie boli plánované v 12 programoch a 46 podprogramoch. Rovnaký počet programov a aj podprogramov malo mesto aj v roku 2024. V porovnaní s rokom 2024 došlo v roku 2025 k výraznejšiemu nárastu výdavkov podľa jednotlivých programov. V roku 2024 výdavky podľa jednotlivých programov spolu predstavovali sumu **5.934.709,36 €**, v roku 2025 to bolo **7.500.972,23€** čo predstavuje medziročný nárast o sumu 1.566.262,87 €.

Rozpočtové hospodárenie:

V zmysle § 2 písm. b), a písm. c) Zákona č. 583/2004 Z.z o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov výsledkom rozpočtového hospodárenia je rozdiel medzi príjmami a výdavkami, pričom finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov.

Rozpočtové hospodárenie mesta - plnenie rozpočtu mesta v roku 2025:

Tabuľka č. 20:

Rozpočet	Príjmy (€)	Výdavky (€)	Prebytok/schodok (€)
Bežný rozpočet	6.106.717,55	5.852.382,53	254.335,02
Kapitálový rozpočet	933.518,49	1.456.969,76	- 523.451,27
Rozpočet spolu	7.040.236,04	7.309.352,29	- 269.116,25
Finančné operácie	635.996,82	191.619,94	444.376,88

Podľa ust. § 10 ods.6 Zákona č.583/2004 Z.z o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sú súčasťou rozpočtu mesta aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie.

V zmysle § 16 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z.z o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa na účely tvorby peňažných fondov vylučujú tieto finančné prostriedky:

Tabuľka č. 21:

nevyčerpané finančné prostriedky účelovo určené:	suma (v €)
Projekt RF z roku 2024	14.850,00
Dotácia z roku 2025 CVČ	6.000,00
ZŠ doprava žiakov 2025	2.577,09
ZŠ normatívne 2025	23.892,00
Dotácia z roku 2025 ZŠ	887,25
Hmotná núdza SR rok 2025	25.250,40
Projekt MOPS	31.312,52
Účelovo určené prostriedky z bytov /médiá, fond údržby U3/	13.256,76
Účelovo určené prostriedky z bytov /médiá, fond údržby 20BJ/	110,83
Zábezpeka rok 2025	44.409,77
Spolu:	162.546,62

Usporiadanie účelovo určených prostriedkov:

	(v €)
Prebytok bežného rozpočtu	254.335,02
Usporiadanie z prebytku bežného rozpočtu	- 162.546,62
Prebytok bežného rozpočtu po usporiadaní	<u>91.788,40</u>

Schodok rozpočtu po usporiadaní:

Prebytok bežného rozpočtu	91.788,40
Schodok kapitálového rozpočtu	- 523.451,27
Schodok rozpočtu mesta:	<u>- 431.662,87</u>
Schodok rozpočtu mesta:	- 431.662,87
Zostatok finančných operácií	444.376,88
Zostatok finančných operácií po usporiadaní schodku rozpočtu:	12.714,01

Zostatok finančných zdrojov: 12.714,01 €.

Zostatok finančných zdrojov podľa §15 ods.1 písm. c) Zákona č.583/2004 Z.z.o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa navrhuje použiť na tvorbu rezervného fondu vo výške 12.714,01 €.

IV. Tvorba a čerpanie fondov

V zmysle § 15 ods.1 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy môže obec vytvárať peňažné fondy. Zdrojmi peňažných fondov môžu byť najmä:

- prebytok rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok,
- prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení,
- zostatky peňažných fondov z predchádzajúcich rozpočtových rokov a zostatky príjmových finančných operácií s výnimkou zostatkov nepoužitých návratných zdrojov financovania.

V zmysle § 15 ods.2 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy **zostatky peňažných fondov koncom roka neprepadajú. O použití peňažných fondov rozhoduje obecné zastupiteľstvo.**

Prostriedky peňažných fondov používa obec prostredníctvom svojho rozpočtu okrem prevodov prostriedkov medzi jednotlivými peňažnými fondmi navzájom a okrem prípadov, keď sa prostriedky peňažných fondov použijú len na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami svojho rozpočtu v priebehu rozpočtového roka.

V zmysle § 15 ods.4 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy **obec vytvára rezervný fond** vo výške určenej zastupiteľstvom, najmenej však 10 % z prebytku rozpočtu zisteného podľa § 16 ods. 6) Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V roku 2025 Mesto Strážske tvorilo v súlade s platnou legislatívou vlastné mimorozpočtové fondy. Jednalo sa o Sociálny fond a Rezervný fond. V minulosti mesto tvorilo aj Fond rozvoja bývania (naposledy v účtovnom období 2022). Ako už bolo uvedené vyššie, o použití peňažných fondov v zmysle § 15 ods. 2 Zákona č. 583/2004 Z.z. rozhoduje mestské zastupiteľstvo.

Prehľad o jednotlivých fondoch je uvedený v návrhu záverečného účtu mesta Strážske na rok 2025 v kapitole V. - Hospodárenie fondov. Sociálny fond nie je peňažným fondom v zmysle vyššie uvedeného zákona.

Tabuľka č. 22:

Názov fondu	Počiatočný stav(€)	Tvorba/príjem(€)	Čerpanie/výdaj(€)	Konečný stav (€)
Sociálny fond	3.694,06	11.315,87	11.463,99	3.545,94
Rezervný fond	224.608,96	258.899,33	378.072,00	105.436,29

V. Bilancia aktív a pasív

Podľa súvahy z účtovnej závierky k 31.12.2025 mesto eviduje na strane aktív majetok vo výške 13.651.517,23 €. V tejto hodnote nie je zahrnutý majetok, ktorý je zverený do správy príspevkovej organizácie a rozpočtovým organizáciám mesta. Členenie aktív je uvedené v tabuľke č. 23.

Pasíva, t.j. vlastné imanie a záväzky na strane pasív sú vo výške 13.078.977,46 €. Členenie pasív je uvedené v tabuľke č. 24.

Tabuľka č. 23:

Aktíva - názov	Konečný zostatok k 31.12.2025 (v €)
Neobežný majetok	6.389.816,25
Dlhodobý nehmotný majetok	45.518,61
Dlhodobý hmotný majetok	5.443.774,25
Dlhodobý finančný majetok	900.523,39
Obežný majetok	7.261.700,98
Majetok spolu	13.651.517,23

K 31.12.2024 bola hodnota majetku mesta v celkovej hodnote 13.078.977,46 €, čo je nárast o 572.539,77 €, čo predstavuje nárast o 4,19 %.

Tabuľka č. 24:

Pasíva – názov	Konečný zostatok k 31.12.2025 (v €)
Vlastné imanie	6.917.601,49
Záväzky	1.750.540,08
Výnosy budúcich období	4.983.375,66
Vlastné imanie a záväzky spolu	13.651.517,23

K 13.12.2024 bola výška vlastného imania a záväzkov spolu 13.078.977,46 €, čo je nárast o 572.539,77 €, čo predstavuje nárast o 4,19 %.

Trend vývoja záväzkov a pohľadávok:

Návrh záverečného účtu mesta sa pohľadávkam venuje v Kapitole VI – Bilancia aktív a pasív, časť Bilancia pohľadávok. Stav pohľadávok k 31.12.2025 bol 485.265,19 €. Pohľadávky z nedaňových príjmov boli vo výške 147.211,99 € a pohľadávky daňové boli vo výške 238.068,07 €.

Tabuľka č. 25:

obdobie (rok)	Záväzky (€)	pohľadávky (€)
2010	937.440,00	201.542,00
2011	986.696,00	225.527,00
2012	901.286,52	225.952,12
2013	675.477,24	248.996,36
2014	641.349,22	241.428,05
2015	926.432,50	366.358,41
2016	798.724,50	543.610,91 /+ opravná položka 99.985,13/
2017	673.287,65	673.819,98 /+opravná položka 99.985,13/
2018	642.118,86	551.445,88 /+opravná položka 99.985,13/
2019	468.648,62	578.278,31 /+opravná položka 99.985,13/
2020	752.812,24	578.332,63 /+opravná položka 99.985,13/
2021	699.892,45	558.737,53 /+opravná položka 99.985,13/
2022	796.067,89	500.309,89 /+opravná položka 99.985,13/
2023	1.807.333,08	582.991,66 /+opravná položka 99.985,13/
2024	1.734.216,66	377.515,61 /+opravná položka 99.985,13/
2025	1.750.540,08	385.280,06 /+opravná položka 99.985,13/

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že pohľadávky v porovnaní s účtovným obdobím roka 2024 majú mierny nárast. V porovnaní s účtovným rokom 2024 je to však aj tak pokles a sú porovnateľné s rokom 2016, kedy v porovnaní s predošlými rokmi mesto zaznamenalo veľmi výrazný nárast pohľadávok a tento trend pokračoval až do roku 2023. Najväčší nárast záväzkov je od roku 2023 a to z dôvodu čerpania bankového úveru z peňažného ústavu ČSOB, a.s. na investičnú akciu Rekonštrukcia námestia a chodníkov v meste Strážske, ktorý tvorí najväčší záväzok mesta. V druhej polovici roka 2025 mesto prijalo bankový úver z peňažného ústavu VÚB, a.s. na rekonštrukciu miestnych komunikácií, chodníkov a MŠ, čo malo za následok zvýšenie záväzkov mesta i napriek tomu, že sa pravidelne spláca záväzok voči ČSOB, a.s. Keď to porovnáme s rokom 2023 je tu teda nárast o 16.323,42 €, ale v porovnaní s rokom 2024 je však mierny pokles záväzkov o 56.793,00 €.

Hlavný kontrolór konštatuje, že mesta sa bilancii pohľadávok v návrhu záverečného účtu mesta venuje veľmi stručne, pritom sa jedná o pomerne veľkú finančnú čiastku. Preto by som zo strany mesta privítal podrobnejšiu charakteristiku ohľadom pohľadávok mesta. O daňových pohľadávkach už bolo niečo spomenuté v časti daňových príjmoch, kde je uvádzané v porovnaní s narozpočtovaným (tzv. chceným) príjmom z daní z nehnuteľností dosť veľmi výpadok príjmovej časti rozpočtu mesta v roku 2025, kde zároveň aj pozitívne oceňuje mesto, že v roku 2024 získalo pomerne slušné finančné prostriedky z daňových pohľadávok z minulých období a odporúčam mestu v maximálnej miere využívať všetky zákonné možnosti pri riešení svojich

práv ohľadom pohľadávok mesta (ako v aktuálnom rozpočtovom roku, tak aj z bývalých období). Pohľadávky sú majetkom mesta, žiaľ, často krát len tzv.,virtuálne.“ Neuplatňovaním si svojich včasných práv pri riešení pohľadávok (ako daňových, tak aj nedaňových) sa tieto časom môžu stať nevymožiteľné, čo pre mesto môže predstavovať dosť veľkú škodu na majetku. V zmysle zákona sú pohľadávky majetkom mesta a z nevymožiteľných pohľadávok mesto často krát nemá žiaden pozitívny osôh. Preto má hlavný kontrolór mesta výhrady k príjmovej časti rozpočtu mesta – daňové príjmy (daň z nehnuteľností) a pohľadávky k daniam a pohľadávky k nedaňovým príjmom. Len bez opravnej položky to robí sumu 385.280,06 €, s opravnou položkou je to až 485.265,19 €. V tejto sume sú určite aj také pohľadávky mesta, ktoré sú už dlhé roky nevymožiteľné, preto by som odporúčal mestu po konzultáciách s právny zástupcom mesta riešiť tieto pohľadávky v zmysle platného zákona a platných zásad hospodárenia s majetkom mesta a zmysle zákona o správe daní (daňový poriadok). Čím mesto dosiahne vyššie príjmy, v prípade menších investičných akcií nebude nútené poberať bankové úvery, ale tieto výdavky bude môcť riešiť z vlastných finančných prostriedkov a tým nebude vznikať dlh mesta a náklady na splátky úrokov z úveru a rôznych iných bankových poplatkov.

Podľa § 1 ods. 2 Zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, platí, že:

Majetok obce tvoria nehnuteľné veci a hnuťelné veci vrátane finančných prostriedkov, **ako aj pohľadávky a iné majetkové práva, ktoré sú vo vlastníctve obce podľa tohto zákona** alebo ktoré nadobudne obec do vlastníctva prechodom z majetku Slovenskej republiky na základe tohto zákona alebo osobitného predpisu, alebo vlastnou činnosťou.

V zmysle ust. § 7 Zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí platí, že:

(1) Orgány obce a organizácie sú povinné hospodáriť s majetkom obce v prospech rozvoja obce a jej občanov a ochrany a tvorby životného prostredia.

(2) Orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľad'ovať, chrániť a zhodnocovať. Sú povinné najmä

a) udržiavať a užívať majetok,

b) chrániť majetok pred poškodením, zničením, stratou alebo zneužitím,

c) používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi,

d) viesť majetok v účtovníctve podľa osobitného predpisu.

V zmysle ust. § 8 ods. 1 a ods. 2 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení platí, že: ***majetkom obce sú veci vo vlastníctve obce a majetkové práva obce. Majetok obce slúži na plnenie úloh obce.***

Podľa § 8 ods. 3 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení platí, že **„majetok obce sa má zveľad'ovať a zhodnocovať a vo svojej celkovej hodnote zásadne nezmenšený zachovať.“**

Návrh záverečného účtu mesta za rok 2025 obsahuje aj údaje o **nákladoch a výnosoch z hlavnej činnosti za rok 2025.**

Tabuľka č. 26:

Názov	Hodnota (v €)
Výnosy spolu (tržby za vlastné výkony; daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov; ostatné výnosy; finančné výnosy; mimoriadne výnosy; výnosy z transferov)	3.771.306,10
Náklady spolu (spotrebné náklady; služby; osobné náklady; ostatné náklady na prevádzkovú činnosť; odpisy, rezervy a opravné položky; finančné náklady; náklady na transfery)	3.877.778,80
Výsledok hospodárenia – strata	- 106.472,70

VI. Prehľad o stave a vývoji dlhu

V roku 2022 mesto prijalo návratný zdroj financovania – bankový úver z peňažného ústavu ČSOB, a.s. na financovanie investičnej akcie Rekonštrukcia námestia a chodníkov v meste Strážske vo výške 1.600.000,00 €. V zmysle Zmluvy o účelovom úvere zo dňa 28.07.2022 prvá splátka bola splatná dňa 25.07.2023 a posledná splátka je splatná dňa 23.07.2032. V roku 2025 mesto prijalo ďalší bankový úver vo výške 400.000,00 € z peňažného ústavu VÚB, a.s. V zmysle zmluvy sa tento úver začne splácať až v mesiac júl 2026, t.j. dátum prvej splátky úveru je dohodnutý na deň 20.7.2026 a posledná splátka úveru je v zmysle zmluvy dohodnutá na deň 20.8.2032.

Vývoj dlhovej služby (DS):

Vývoj dlhovej služby je v Návrhu Záverečného účtu mesta Strážske uvedený v kapitole VII. Táto štatistika zahŕňa len bankové úvery dlhodobé (v súvahe na strane pasív ako B.V.1) a ostatné záväzky dlhodobé (v súvahe na strane pasív ako B.III.1).

Predložený prehľad poskytuje údaje o stave dlhu k 31.12.2025 (spolu s porovnaním stavu k predchádzajúcim trom rokům):

Tabuľka č. 27:

Záväzky	2022 (suma v €)	2023 (v €)	2024 (v €)	2025 (v €)
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	255.343,71	95.833,23	125.470,18	117.380,38
Záväzky zo sociálneho fondu	3.093,16	2.502,10	3.808,44	4.206,97
Krátkodobé	233.518,75	22.494,73	109.439,53	155.282,41
Dlhodobé úvery ŠFRB	188.912,34	174.583,09	159.738,51	144.278,57
Dlhodobé úvery bankové	31.199,93	1.511.919,93	1.335.760,00	1.329.391,75
Návratná fin. výpomoc od subj. VS	84.000,00	0,00	0,00	0,00
Záväzky celkovo	796.067,89	1.807.333,08	1.734.216,66	1.750.540,08

Návrh záverečného účtu mesta obsahuje len dosť stručne ohľadom záväzkov mesta. Napríklad v záverečnom účte nie je uvedené, či sa jedná o jeden úver zo ŠFRB alebo o viac úverov (podľa správy o výsledku kontroly na mestské nájomné byty sú dva úvery zo ŠFRB). Čiastočne viac je to spomenuté v návrhu záverečného účtu mesta v časti „Výdavkové finančné operácie.“ Hlavný kontrolór by privítal podrobnejšiu charakteristiku aj pri ďalších bankových úveroch (napr. dátum poskytnutia úveru, dátum poslednej splátky úveru a pod.). V porovnaní s rokom 2024 je tu nárast krátkodobých záväzkov, medzi ktoré patria mzdy a odvody zamestnancov a dodávateľské faktúry doručené mestu tesne pred koncom roka. Pri všetkých bankových úveroch by som odporúčal v záverečnom účte uvádzať (presne špecifikovať) každý jeden úver samostatne – dátum prijatia úveru, výšku úveru, úrokovú sadzbu, poplatky, konečnú sumu úveru (po zarátaní úrokov a poplatkov) a dátum úhrady poslednej splátky toho ktorého úveru.

Ako už bolo uvedené vyššie, najväčším záväzkom mesta je bankový úver z peňažného ústavu ČSOB, a.s. na investičnú akciu Rekonštrukcia námestia a chodníkov v meste Strážske so zostatkom k 31.12.2025 vo výške 1.159.600,00 €. V návrhu záverečného účtu však tento úver nie je uvedený samostatne, ale uvedený len ako "Dlhodobé úvery bankové" v celkovej sume 1.329.391,75 €. V roku 2025 mesto prijalo aj bankový úver z VÚB, a.s. na rekonštrukciu MŠ, chodníkov a miestnych komunikácií v sume 400.000,00 €. Podľa „príjmových finančných operácií“ bola príjmom rozpočtu mesta aj suma vo výške 169.791,75 € z ktorej boli uhradené tri faktúry za rekonštrukciu chodníkov. Zo sumy úveru 400.000,00 € k 1.1.2026 zostalo nevyčerpaných 230.208,25 €. Do budúcnosti by som odporúčal, aby záverečný účet mesta obsahoval aj podrobný rozpis jednotlivých bankových úverov a to ako tie, ktoré mesto spláca ŠFRB, tak aj tie, ktoré mesto spláca peňažným ústavom (bankám). Zároveň mi v návrhu záverečného účtu mesta chýbajú aj ustanovenia o výpočte dlhu mesta podľa § 17 ods. 6 písm. a) Zákona č. 583/2004 Z.z., ako aj výpočet dlhovej služby podľa § 17 ods. 6 písm. b) Zákona č. 583/2004 Z.z.

Návrh záverečného účtu mesta síce obsahuje stručný rozpis záväzkov k 31.12.2025, ako aj porovnanie so stavom ku koncu roka 2024, ale neobsahuje samotný výpočet dlhu mesta k 31.12.2025. Podobne aj čo sa týka výpočtu dlhovej služby (§ 17 ods. 6 písm. b) Zákona č. 583/2004 Z.z.).

Súčet záväzkov mesta (celkový dlh mesta) predstavuje v skutočnosti **1.750.540,08 €** vykázaný v súvahe účtovnej závierky k 31.12.2025 na strane pasív ako **B – „Záväzky súčet“**. Pre porovnanie k 31.12.2024 to bola suma vo výške 1.734.216,66 €.

Zostatok úverov a dlhodobých záväzkov k 31.12.2025 bez úverov zo ŠFRB, ktoré sa v súlade s §17 ods.8 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy nezapočítavajú do celkovej sumy dlhu mesta pre prípadné prijatie návratných zdrojov financovania, predstavuje **1.836.469,76 €**, čo je **31,11 %** zo skutočne dosiahnutých bežných príjmov v predošlom rozpočtovom roku (2024), ktoré boli vo výške 5.903.142,16 €.

Suma ročných splátok (191.619,94 €) vrátane splácania úrokov a ostatných platieb súvisiacich s úverom (33.515,81 €) predstavuje **225.135,75 €**, čo je **7.29 %** zo skutočných bežných príjmov v predošlom rozpočtovom roku 2024 znížených o prostriedky poskytnuté zo ŠR a EÚ v príslušnom rozpočtovom roku.

Na základe tejto analýzy **konštatujem**, že:

- a) celková suma dlhu mesta neprekročila 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka
- b) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročila 25 % zo skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky od iných subjektov verejnej správy, resp. EÚ.

Obidve podmienky sú splnené súčasne. Splnenie týchto podmienok v súlade s ustanoveniami §17 Zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je limitujúce pre prípadné prijatie návratných zdrojov financovania.

Nakoľko v roku 2023 došlo k čerpaniu bankového úveru z peňažného ústavu ČSOB, a.s. na investičnú akciu Rekonštrukcia námestia a chodníkov v meste Strážske, už v roku 2023 bolo badať nárast zadlženia mesta v porovnaní s predošlým účtovným obdobím, ako aj nárast percent výšky splátok. V roku 2025 mesto prijalo ďalší bankový úver vo výške 400.000,00 € z peňažného ústavu VÚB, a.s. Z tohto úveru ešte v roku 2025 bolo čerpaných 169.791,75 € (úhrada dvoch dodávateľských faktúr stavebnej firme za rekonštrukciu chodníkov a jednej faktúry za stavebný dozor pri rekonštrukcii chodníkov). Do rozpočtového roka 2026 zostalo nevyčerpané ešte 230.208,25 €. V zmysle zmluvy s peňažným ústavom VÚB, a.s. sa tento úver začne splácať až v mesiac júl 2026, t.j. dátum prvej splátky úveru je dohodnutý na deň 20.07.2026 a posledná splátka úveru je v zmysle zmluvy dohodnutá na deň 20.08.2032.

Ako už bolo spomenuté vyššie pri hodnotení príjmovej časti rozpočtu mesta, v rozpočtovom roku 2025 mesto vybralo na daniach z nehnuteľností o 115.114,51 € menej, ako bolo narozpočtovaných. Celkovo ku koncu roka 2025 mesto eviduje nedoplatky na dani z majetku z minulých období v celkovej výške 138.701,25€. Preto by som chcel mesto upozorniť na pomerne slabý výber daní z nehnuteľností a odporučiť mestu v maximálnej miere *používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi (§7 ods.2 písm.c) Zákona č.138/1991 Zb. o majetku obcí*. Na základe plánovaných príjmov v danom rozpočtovom roku mesto plánuje na daný rozpočtový rok aj svoje výdavky. Čím je vyšší príjem (napríklad dôsledným

výberom vlastných daní), tým viac môže mesto tieto finančné prostriedky využiť v časti výdavkovej a teda poskytnúť svojim obyvateľom viac služieb a postarať sa o spokojnejší život obyvateľov mesta. Lepšou politikou výberu vlastných daní a príslušenstva by v konečnom dôsledku v roku 2025 by mesto nemuselo zobrať bankový úver 400.000,00 €.

VII. Údaje o hospodárení príspevkovej organizácie

Mesto Strážske je zriaďovateľom príspevkovej organizácie Mestský podnik služieb mesta Strážske, sídlo: Námestie Alexandra Dubčeka 300, 072 22 Strážske.

Mestský podnik služieb dosiahol za rok 2025 **záporný výsledok hospodárenia** z hlavnej a **kladný výsledok hospodárenia** z podnikateľskej činnosti.

Tabuľka č. 28:

	Hlavná činnosť (€)	Podnikateľská činnosť (€)	Celkový dosiahnutý výsledok (€)
Náklady (materiál,energie,opravy, údržba ostatné služby, mzdy a odvody, dane a poplatky,ostatné náklady,odpisy,rezervy a opravné položky, finančné náklady)	1.148.814,69	265.046,92	1.413.861,61
Výnosy (vlastné výnosy, aktivácia DHM, výnos z BT samosprávy, z kapitálových transférov samospráva – mesto)	1.093.217,97	270.588,04	1.363.806,01
Výsledok hospodárenia (- strata, + zisk)	-55.596,72	5.541,12	-50.055,60

V rozpočtovom roku 2024 príspevková organizácia MsPS mesta Strážske dosiahol celkový výsledok hospodárenia -45.895,06 €, čo pre rozpočtový rok 2025 predstavuje zvýšenie záporného výsledku o 4.160,54 € (-50.055,60 €). V porovnaní s rokom 2024 výnosy z hlavnej činnosti v roku 2025 stúpili o 7,81 % (o 85.396,47 €). Náklady za hlavnú činnosť v roku 2025 v porovnaní s rokom 2024 stúpili o 7,81 % (o 89.760,57 €). Pri podnikateľskej činnosti v roku 2025 príjmy stúpili o 6,54 % (17.696,48 €) a náklady na podnikateľskej činnosti vzrástli o 6,60% (o 17.492,92 €).

Z tabuľkového prehľadu v návrhu záverečného účtu v kapitole „údaje o hospodárení MsPS rok 2025“ v porovnaní s rokom 2024 môžeme vidieť, že pri výdavkoch najväčšia úspora bola dosiahnutá pri spotrebe energie, kde to činí úsporu až 27,55 % (v roku 2024 to bola suma 78.346,94 € a v roku 2025 to bola suma 56.763,16 €, t.j. úspora v sume 21.583,78 €) a potom pri položke „predaný tovar,“ kde v porovnaní s rokom 2024 bola v roku 2025 úspora vo výške 10.240,85€. Len mi tu chýba bližšia špecifikácia, čo sa rozumie pod pojmom „predaný tovar.“ Vo výdavkovej časti je badať mierny nárast na položke „mzdové náklady“ kde sa jedná nárast o 4,86 % a nárast nákladov je aj na položke „ostatné náklady,“ kde v porovnaní s predošlým účtovným obdobím bol nárast o 19,64% (nárast nákladov o sumu 8.773,42 €). Najväčší nárast výdavkov MsPS v roku 2025 v porovnaní s rokom 2024 zaznamenal na položke „odpisy, rezervy a opravné položky,“ kde to stúpilo o 23,63%, t.j. nárast výdavkov o sumu 85.868,23€).

Rozpočtové hospodárenie príspevkovej organizácie Mestský podnik služieb mesta Strážske
Príjmy (PO/HČ):

Tabuľka č. 29:

Druh príjmu	Rozpočet (€)	Skutočnosť (€)
Príspevok od zriaďovateľa BT	743.413,00	732.200,00
Príspevok od zriaďovateľa KT	0,00	0,00

Tuzemské BT zo ŠR	23.336,80	23.336,80
Zdroje z predchádzajúcich rokov KT, BT/PČ	42.436,08	42.036,08
Vlastné zdroje z činnosti	20.200,00	22.672,63
Spolu:	829.385,88	820.645,51

Použitie rozpočtových príjmov a výdavkov PO:

Tabuľka č. 30:

Druh výdavku	Rozpočet (€)	Čerpanie (€)
Prevádzkové výdavky	829.385,48	820.618,51
Kapitálové výdavky (vlastné zdroje z PČ)	0,00	0,00
Spolu	829.385,48	820.618,51

V porovnaní s rokom 2024 (zdroj: schválený Záverečný účet mesta Strážske za rok 2024) boli v roku 2025 výdavky vyššie o 13.878,18 €. Podobne ako v roku 2024, ani v roku 2025 MsPS nemalo žiadne kapitálové výdavky.

Príspevkovej organizácii MsPS mesta Strážske bol na rok 2025 schválený príspevok vo výške 743.413,00 €. V skutočnosti počas roka mesto vyplatilo svojej PO organizácii MsPS Strážske v celkovej výške 732.200,00 €, čo je o 11.213,00 € menej, ako bolo schválené.

Nevyčerpané finančné zdroje z roku 2025 na účte príspevkovej organizácie Mestský podnik služieb mesta Strážske:

Tabuľka č. 31:

Druh:	Suma (€)
Základný bežný účet (zostatok vlastné zdroje)	27,00
Podnikateľský účet	15.583,62
Účet sociálneho fondu	1.201,32
Environmentálny účet	1.012,99
Zostatok finančných zdrojov k 31.12.2024	17.824,93

Príspevková organizácia Mestský podnik služieb mesta Strážske ukončila hospodárenie roka 2025 so záporným výsledkom, t.j. strata vo výške **-50.055,60 €**.

VIII. Prehľad o poskytnutých dotáciách

V zmysle ust. §16 ods.5 písm. e) Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy záverečný účet obce obsahuje aj prehľad o poskytnutých dotáciách podľa ust. § 7 ods. 4 Zákona č. 583/2004 Z.z. v členení podľa jednotlivých príjemcov, ak nie sú obcou zverejnené iným spôsobom. V súvislosti s poskytovaním dotácií z rozpočtu mesta má mesto prijaté VZN č. 5/2010 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta.

Túto kapitolu návrh záverečného účtu neobsahuje. Mesto Strážske každoročne zverejňuje na svojom webovom sídle v časti Transparentné mesto - Dotácie z rozpočtu mesta (<https://strazske.sk/poskytnute-dotacie/>).

Hodnotenie poskytnutých dotácií v rozpočtovom roku 2025 podrobne analyzuje hlavný kontrolór v Správe o výsledku kontroly poskytnutia, čerpania a vyúčtovania dotácií poskytnutých z rozpočtu mesta Strážske v roku 2025, ktorá je predložená na rokovanie MsZ dňa 25.06.2026, preto sa v tejto časti hodnotenia dotácií ich hlavný kontrolór už podrobne nekomentuje.

Pre lepšiu prehľadnosť a transparentnosť do budúcnosti odporúčam mestu, aby záverečný účet obsahoval podrobnú špecifikáciu o poskytnutých dotáciách z rozpočtu mesta a to ako prijímateľov, tak aj výšku poskytnutej dotácie týmto prijímateľom dotácie.

IX. Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti

Mesto Strážske v roku 2025 nevykonávalo podnikateľskú činnosť. Dokumentuje to Výkaz ziskov a strát k 31.12.2025, kde je v riadku 135 v kolónke podnikateľská činnosť vykázaná nulová hodnota.

X. Overenie účtovnej závierky a rozpočtového hospodárenia audítorom

Do prerokovania návrhu Záverečného účtu Mesta Strážske, mesto nemalo audítorom overenú účtovnú závierku k 31.12.2025. Podľa Zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve si túto povinnosť musí splniť do jedného roka od skončenia obdobia, za ktoré sa zostavuje účtovná závierka teda za rok 2025, t.j. najneskôr do 31.12.2026. Ako už bolo spomenuté vyššie, z dôvodu väčšej transparentnosti odporúčam mestu, aby už v najbližšom období bol audit vykonaný podstatne skôr a teda aby správa audítora tvorila podklad k materiálom návrhu záverečného účtu mesta za rok 2026 a týmto odporúčam mestu zakomponovať do zmluvy o vykonaní auditu aj skutočnosť. Tak, ako v predošlom roku, podobne aj v roku 2024 bola správa audítora spracovaná až v mesiaci júl, čo už podľa názoru hlavného kontrolóra nemá pre poslancov mestského zastupiteľstva takú výpovednú hodnotu, ako keby správa audítora tvorila súčasť materiálov ku schvaľovaniu návrhu záverečného účtu mesta.

XI. Hodnotenie plnenia programov mesta

Podľa § 16 ods. 5 písm. g) Zákona č. 583/2004 Z.z. je povinným obsahom záverečného účtu hodnotenie plnenia programov mesta. To znamená, že každý program by mal byť vyhodnotený z pohľadu dosiahnutia stanoveného cieľa, resp. splnenia merateľného ukazovateľa. Návrh Záverečného účtu Mesta Strážske za rok 2025 obsahuje túto povinnú kapitolu pod názvom „Plnenie rozpočtu“ ako poslednú časť predloženého materiálu.

XII. Záver

Návrh Záverečného účtu Mesta Strážske za rok 2025 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky náležitosti podľa § 16 ods. 5 tohto zákona.

Návrh Záverečného účtu Mesta Strážske za rok 2025 bol v zmysle ustanovení Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy predložený na verejnú diskusiu jeho zverejnením dňa 08.06.2026 spôsobom v meste obvyklým (úradná tabuľa, webové sídlo mesta, centrálna úradná elektronická tabuľa).

Účtovná závierka za rok 2025 bola zostavená v súlade so Zákonom č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a v zmysle § 23 a násl. Zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v z.n.p., bola odoslaná na uloženie do Registra účtovných závierok, ktorý je informačným systémom verejnej správy, správcom ktorého je Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Každý má možnosť si to skontrolovať na stránke pod linkom: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/14189>

V zmysle ust. § 16 ods.10 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa prerokovanie záverečného účtu obce uzatvára jedným z týchto výrokov:

- a) celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad,
- b) celoročné hospodárenie sa schvaľuje s výhradami.

Ak sa záverečný účet schváli s výhradami, obecné zastupiteľstvo je povinné prijať opatrenia na nápravu nedostatkov (§ 16 ods. 11 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).

Návrh záverečného účtu je obec povinná prerokovať najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka (§ 16 ods. 12 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).

Na základe vyššie uvedeného a v zmysle § 16 ods.10 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy **o d p o r ú č a m** Mestskému zastupiteľstvu v Strážskom uzatvoriť prerokovanie Návrhu Záverečného účtu Mesta Strážske za rok 2025 **v ý r o k o m**:

Celoročné hospodárenie mesta za rok 2025 sa schvaľuje s v ý h r a d o u.

Hlavný kontrolór Mesta Strážske **o d p o r ú č a** prijať nasledujúce opatrenia:

- 1) bez zbytočného odkladu prijať účinné opatrenia na riešenie daňových a nedaňových pohľadávok mesta a teda v zmysle ust. § 7 ods. 2 písm. c) Zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi;
- 2) po konzultácii s právnym zástupcom mesta a v prípade potvrdenia nevyhnutnosti pohľadávok urobiť opatrenia k odpisu tak daňových, ako aj nedaňových pohľadávok.

Strážske 18. 06. 2026

Mgr. Ján Škutka
hlavný kontrolór